

Universitätsbibliothek Paderborn

Cvrsvs Theologici ...

Ea Brevitate Conscriptus, Qvam Tot Tantarvmqve Rervm Amplitudo Et
Varietas Patitvr ...

Quas Prima Pars Et Prima Secundæ Divi Thomæ Complectvntvr -
Qvæstiones Insvper Ad Mores & praxim spectantes, quæ peculiarem cum
Scholasticis habent connexionem, declarantur

Carleton, Thomas Compton

Leodii, 1659

Sect. II. Rejicitur sententia de decreto concomitante.

urn:nbn:de:hbz:466:1-13718

SECTIO SECUNDA.

Rejicitur quinta sententia, de Decreto concomitante.

I. In prioribus sententiis Deus non omnino dat gloriam ab merita.

VT ab hoc ultimo incipiam, existimo, non solum de facto Deum ejusmodi decretum non habere, quale ponit hæc sententia, sed nec posse per talem volitionem dare gloriam propter merita, ita ut merita respectu gloriæ veram habeant causalitatem moralem; & meritis propriam: ita Suarez lib. 1. de Prædestinatione, cap. 8. num. 4. Vasquez 1. p. disp. 89. Herice hic, disp. 23. cap. 2. num. 21. & alii. Prima pars, præterquam quòd fati probetur ex secundâ, postea tamen ex processu ostendetur.

II. Ostenditur esse diversum rationem actum, quo Deus gloriâ vult propter merita.

Secunda itaque pars probatur: merita sunt causa collationis gloriæ, ut etiam admittunt hujus sententiæ assertores: ergo distinctus esse debet actus, scilicet ratione, quo Deus vult gloriam, seu præmium, ab eo quo vult merita: patet consequentia, actus quippe quo vult gloriam, sequitur tantum in tertio signo, ac proinde esse nequit eadem formaliter volitio cum volitione meriti. Quod autem volitio gloriæ per modum præmii sequatur in tertio signo probatur, bona opera namque movere nequeunt per modum meriti, nisi ut actû & absolute futura vel existentia; opera siquidem conditionatè tantum futura non existunt sufficienter ut moveant ad præmium actû dandum; sicut nec mala opera, seu demerita conditionatè solum futura movere possunt ad pœnam, eorum intuitu infligendam, ut contra Semipelagianos docet S. Augustinus, & alii Patres.

III. Sententia judicialis absolutam causam cognitionem requirit.

Hujus autem ratio ulterior est, quia sententia judicialis non requirit ut sciatur quid homo in his vel illis circumstantiis esset facturus, sed quid re ipsa & actû fecerit, & absolutam postulat causæ cognitionem. Merita ergo ut Deum moveant ad dandum præmium, esse debent absolute futura, vel existentia. Deinde in secundo signo esse debet eorum visio hoc modo existentium, nec enim movere voluntatem possunt, nisi cognoscantur: ac tertio tandem signo sequitur volitio dandi gloriæ tanquam præmium intuitu illorum; ergo esse nequit eadem volitio formaliter meriti & præmii.

IV. Natura, & influxus motorum in gloriâ magis declaratur.

Secundò probatur idem, & magis declaratur: in tantum aliquid est causa moralis respectu alterius rei, in quantum, licet ipsum physicè in rem illam non influat, nec eam per se producat, movet nihilominus voluntatem causa physicæ, ut rem illam velit efficere: hic enim est conceptus causæ moralis, præsertim meritoria, quæ propterea ab omnibus reducitur ad efficientem. Sicut ergo causa efficiens physica existere prius debet, quam operetur physicè, ita & causa meritoria: quare æquè implicat Deum velle opera bona esse causam meritoriam gloriæ, & tamen velle utraque concomitanter & dispartatè, ut docet hæc sententia, seu ita ut non velis gloriâ ob merita, & ut hæc eum moveant ad volendum gloriâ; ac implicat eum velle ignem esse causam caloris, & tamen non velle ut producat calorem.

Comparatur causa efficiens cum meritoria.

Confirmatur: in hoc causa finalis differt à meritoria, quòd illa ut possibilis, vel conditionatè solum futura moveat, seu ut ipsa fiat; hæc vero non movet nisi ut existens, nec ut fiat, sed quia facta est, saltem in præsentia. Hoc ex diverso modo loquendi Scripturæ colligitur; de causâ enim finali

R. P. Comptoni Theol. Scholast. Tom. I.

dicit Apostolus 1. ad Corinthios 7. v. 25. Misericordiam consecutus sum a Domino, ut sim fidelis, non quia sum fidelis, ut notat S. Augustinus. De meritis verò dicitur Matthæi 25. v. 34. Venite benedicti Patris mei, possidere paratum vobis regnum, &c. Esurivimus enim, & dedistis mihi manducare &c. Qua de causâ S. Thomas q. 29. de veritate ait meritum non causare per modum causæ finalis, sed efficientis.

Ex his constat habere verum non posse, quod asserunt hi Auctores, merita scilicet esse causam gloriæ ex parte objecti, non ex parte actûs; hoc, inquam, non subsistit, causa enim moralis meritoria causalitatem suam in objectum immediatè non exercet, sed mediatè tantum, movendo scilicet voluntatem alicujus; ut præmium illius intuitu tribuat. Et hæc est propriè causalitas causæ moralis meritoria, in quo differt à modo operandi causæ physica, ubi causalitas immediatè exercetur inter res ipsas, ut ignis immediatè producit calorem, merita autem immediatè non producant præmium, nec nisi movendo voluntatem præmiantis ut illud conferat.

VI. Male docent hi Auctores merita causare gloriâ ex parte objecti, non ex parte actûs.

Merita non causant gloriâ immediatè.

Idem ergo universim est mereri præmium, & mereri voluntatem dandi præmium; & consequenter opera bona mereri gloriâ, est illa mereri decretum Dei dandi gloriâ. Nec obstat, quod D. Thomas hic, q. 23. art. 5. Corp. affirmet nullum fuisse tam insane mentis, qui diceret, merita esse causam divinæ prædestinationis; intelligit enim S. Doctor merita non esse causam illius quoad entitatem actûs, seu physicè, non quòd non sint causa illius moraliter, & quoad terminationem, seu denominationem, quòd nimirum moveant Deum ad habendum actum liberum, quo velit gloriâ ob merita largiri.

VII. Meriti præmium est, mereri voluntatem illud dandi.

Explicatur dictum quoddam S. Thomæ.

SECTIO TERTIA.

Sitne possibilis electio efficax ad gloriam tanquam præmium, ante prævisa absolute merita.

CERTUM est posse Deum homines vel Angelos ad gloriam, nullis eorum prævisis meritis eligere; sicut eligere & dare gloriâ illi potest, qui nulla omnino habet merita, ut de facto eam concedit parvulis baptizatis, ex hac vitâ ante rationis usum decedentibus. Et licet in illis videat gratiam finalem, absolute tamen posset, si vellet, gloriâ iis conferre, etiam si nullam in hac vitâ gratiam habuissent. Imò homini, in quo multa videt mala opera, potest efficaciter velle, & conferre gloriâ; ergo à fortiori velle eam potest illi, in quo non prævidit opera bona; neque hoc inficiari quemquam posse existimo; Deo enim integrum est de bonis suis, prout ei visum fuerit, disponere.

I. Deus absolute potest eligere ad gloriâ, non prævisis meritis.

Potest aliquid prævisis malis operibus, ad gloriâ eligere; ergo à fortiori non prævisis bonis.

Difficultas ergo præsens est, utrum, non prævisis absolute meritis, possit Deus, non quomodocunque velle alicui gloriâ, sed per modum præmii, intuitu bonorum operum, seu meritum, quæ habiturus est, conferendam.

II. Status præsentis questionis.

Non pauci ex recentioribus existimant, positâ electione ad gloriâ efficax ante merita absolute prævisa, non posse gloriâ dari postea ob merita: nam ut sectione præcedente diximus, merita non movent nisi ut existentia: ergo si prius detur gloriâ, quàm merita existant, implicat ut detur dependentè ab illis, seu ut merita primò moveant

III. Argumentum contra electionem ad gloriâ, ductum ex naturâ meriti & præmii.